

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/1/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113231608
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 01. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8113231608.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobkyne: C. N., nar. XX. XX. XXXX, D. XX, G., zastúpená JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom v Svidníku, Sov. hrdinov 163/66, proti žalovaným 1. SPRAVBYTKOMFORT, a. s., Prešov, IČO: 317 185 23, Volgogradská 88, 080 01 Prešov, 2. Profesionálna dražobná spoločnosť, s. r. o., IČO 365 839 36, Masarykova 21, 040 01 Košice, o nariadenie predbežného opatrenia, o odvolaní žalovaného v 1.rade proti uzneseniu Okresného súdu Prešov z 04. 11. 2013, č. k. 17C 284/2013-34, takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie v jeho napadnutej časti, t. j. v I. a IV. výroku rozhodnutia.

Ukladá žalobkyni, aby v lehote 60 dní od právoplatnosti uznesenia podala na súde návrh o neplatnosť dobrovoľnej dražby.

Náhradu trov odvolacieho konania žalobkyni n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Prešov (ďalej len prvostupňový súd) napadnutým uznesením predbežným opatrením prvým výrokom uložil žalovanému v 1.rade povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva k bytu č. X na X. poschodí bytového domu na ul. D. XX v G., súp. č. XXXX, vchod XX, pozostávajúci z dvoch obytných miestností a príslušenstva, zapísaný na LV č. XXXX, nachádzajúci sa na parcele č. 874/79 o výmere 776 m², právny vzťah na ktorej stojí stavba 5110 je evidovaný na LV č. XXXX, zastavané plochy a nádvorcia, podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu a spoluvlastnícky podiel k pozemku 58/4064 k. ú. G.. V poradí druhým výrokom zaviazal žalovaného v 2. rade zdržať sa výkonu dobrovoľnej dražby vedenej pod sp. zn. PDS č. 103/11-2012. Uložil žalobkyni podať žalobu o zdržanie sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou do 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia (III. výrok uznesenia) a posledným IV. výrokom zaviazal žalovaného v 1.rade nahradiť žalobkyni trovy konania pozostávajúce z nákladov trov právneho zastúpenia 126,86 Eur a tieto zaplatiť na účet právneho zástupcu žalobkyne do 15 dní od právoplatnosti uznesenia.

Pri rozhodnutí prvostupňový súd vychádzal z návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, z ktorého vyplýva, že dňa 31. 10. 2013 sa má uskutočniť, tzv. dobrovoľná dražba, na ktorej sa má vydražiť byt č. X na X. posch. bytového domu na ul. D. XX, v G., ktorý je vo vlastníctve žalobkyne. Táto si je vedomá existencie dlhu vo vzťahu k žalovanému v 1.rade, ktorý nemá z čoho zaplatiť, pretože nie z vlastnej viny je nezamestnaná a prácu si vo svojom veku nemôže zohnať. Predmetný byt predstavuje pre žalobkyňu minimum z hľadiska ľudskej dôstojnej existencie a proces dobrovoľnej dražby bude mať za následok, že z bytu predstavujúceho minimálny štandard sa spolu s vážne chorou dcérou stanú bezdomovci. Ak by sa výkon záložného práva vykonával prostredníctvom súdu, podľa III. časti Občianskeho súdneho poriadku, bola by reálna nádej žalobkyne na splátky, byt by jej

naďalej zostal, dlh by splácala a neocitla by sa s dcérou na ulici. Dobrovoľná dražba je neprimeraný proces, v ktorom situáciu žalobkyne zatiaľ neposúdil žiadny súd a výkon záložného práva navrhuje vykonať právnická osoba, ktorú zriadilo mesto; pričom samotné mesto pre občanov má povinnosti v sociálnej oblasti, ale paradoxne participuje na „výrobe“ bezdomovcov. Prípadné vydraženie bytu žalobkyňi spôsobí nenapraviteľné následky, značnú komplikáciu vzťahov, a preto dobrovoľná dražba je absolútne neproporcionálnym prostriedkom ochrany. Žalovaný v 1.rade mieni za každú cenu zrealizovať záložné právo, pričom existujú primeranejšie spôsoby, ktorými by žalovaný mohol uplatniť svoje práva, napr. v exekučnom procese, ktorý je pod dohľadom exekučného súdu. Konanie žalovaného v 1.rade a výkon záložného práva považuje žalobkyňa v rozpore s ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Podľa jej názoru nemožno poskytnúť ochranu výkonu záložného práva, ktorý je neprimeraný, ak sú iné možnosti výkonu záložného práva. Konaním žalovaného je priamo a bezprostredne ohrozené právo žalobkyne na obydlie, hrozí priamy a bezprostredný zásah do ústavného práva podľa čl. 21 Ústavy SR a práva podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd, ktorý má navyše prednosť pred zákonom. Vo veci samej sa žalobkyňa mieni domáhať zdržania sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou, a preto potrebuje, aby v tak citlivej veci najprv rozhodol súd, pretože dražobný proces postráda akúkoľvek preventívnu kontrolu súdom. V tejto súvislosti žalobkyňa uviedla, že protiprávnosť výkonu záložného práva v procese verejnej dražby bez súdneho procesu vyhlásil aj český ústavný súd. Úpravu výkonu záložného práva, a to najmä výkonu prostredníctvom inštitútu dobrovoľnej dražby je v rozpore s Ústavou SR, a preto vo veci samej bude žiadať prerušenie konania a predloženie veci Ústavnému súdu na posúdenie, či úprava v Občianskom zákonníku o výkone záložného práva k nehnuteľnostiam bez predchádzajúceho odobrenia súdom je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky. Prvostupňový súd poukazujúc na ust. § 74 ods. 1, § 75 ods. 1, 8 a § 76 ods. 1 písm. f/, ods. 2, 3, 4 O. s. p. uzavrel, že žalobkyňa osvedčila potrebnosť dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania, a preto súd zakázal žalovanému v 1.rade zdržať sa výkonu záložného práva k bytu žalobkyne a zakázal žalovanému v 2.rade zdržať sa výkonu dobrovoľnej dražby vedenej pod sp. zn. PDS č. 103/11-2012. Zároveň súd uložil žalobkyňi podať žalobu vo veci samej a zaviazal žalovaného v 1.rade k povinnosti nahradiť žalobkyňi trovy konania predstavujúce trovy právneho zastúpenia postupom podľa § 142 ods. 1 O. s. p..

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný v 1.rade. Uviedol, že žalobkyňa vo veci samej podala na súde žalobu o určenie neplatnosti písomného hlasovania a rozsudkom tamojšieho súdu sp. zn. 15C 94/2012 bol návrh žalobkyne zamietnutý z dôvodu nedostatku pasívnej legitímácie účastníkov konania. Okrem toho na tamojšom súde prebiehalo aj konanie o zaplatenie dlhu žalovanej, pričom v januári 2011 celkový nedoplatok žalovanej za byt na službách a do fondu prevádzky údržby a opráv predstavoval 4 250,76 Eur, následne v novembri 2011 bol už tento nedoplatok vo výške 6 555,70 Eur, v marci 2012 vo výške 7 982,82 Eur a v júni 2013 vo výške 11 483,94 Eur. Žalobkyňa podala návrh na nariadenie predbežného opatrenia dňa 29. 10. 2013 a termín konania dobrovoľnej dražby bol stanovený na deň 31. 10. 2013. Do uvedeného dňa nebolo žalovaným doručené uznesenie o nariadení predbežného opatrenia, a preto tak žalovaný v 1.rade, ako aj žalovaný v 2.rade o podanom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nevedeli. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je zrejmé, že konanie o dobrovoľnej dražbe bolo vykonané v súlade s platnou právnou úpravou, vydražiteľ zaplatil aj sumu, za ktorú predmetný byt vydražil a stal sa tak podľa platnej úpravy legitímnym vlastníkom predmetného bytu. Na záver uviedol, že k dobrovoľnej dražbe nemuselo dôjsť, ak by si žalobkyňa plnila svoje povinnosti vyplývajúce jej zo zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov a tiež zo zmluvy o výkone správy bytového domu. Je v rozpore s dobrými mravmi zaviazat' žalovaného v 1.rade na náhradu trov konania pre právneho zástupcu žalobkyne, ak žalovaný v 1.rade len plní ustanovenia zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, pričom žalobkyňa si jednoznačne svoje povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o výkone správy neplní. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil, návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol, alternatívne žiadal napadnuté uznesenie zrušiť.

Odvolací súd v zmysle zásad podľa ustanovenia § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.) preskúmal vec bez nariadenia pojednávania v rozsahu podaného odvolania proti I. a IV. výroku uznesenie v zmysle ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Podľa § 74 ods. 1 O. s. p., pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, žeby výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Podľa § 75 ods. 8 prvá veta O. s. p., o nariadení predbežného opatrenia rozhodne súd aj bez vyjadrenia ostatných účastníkov.

Podľa ust. § 76 ods. 1 písm. f) O. s. p., predbežným opatrením môže súd uložiť účastníkovi najmä, aby niečo vykonal, niečo sa zdržal alebo niečo znášal.

Vo všeobecnosti platí, že účelom predbežného opatrenia je rýchlá, i keď dočasná úprava (nielen faktických) pomerov účastníkov, prípadne zabezpečenie výkonu existujúceho, hoci prípadne ešte nevykonateľného alebo očakávaného rozhodnutia (exekučného titulu). Jeho nariadenie predpokladá aspoň osvedčenie danosti práva (nároku) bez pochybností o potrebe predbežnej úpravy, pričom zásadne neprejudikuje práva a záujmy účastníkov riešené v konaní vo veci samej. Teda platí, že nariadenie predbežného opatrenia je prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi, ak tieto právne vzťahy vyžadujú dočasnú úpravu, ak táto dočasná úprava je potrebná, aby sa v daných právnych vzťahoch medzi účastníkmi nevytvoril nenávratný stav a ak sa neprimeraným spôsobom nezasiahne do právnych vzťahov medzi účastníkmi konania. Dočasnosť znamená, že sa vylučuje pôsobenie predbežného opatrenia pred jeho nariadením do minulosti, že upravuje právne vzťahy len do času definitívnej súdnej ochrany, resp. do času, kým je isté, že táto ochrana sa neposkytne a ďalej, že vychádza len zo stavu, ktorý je tu v čase rozhodovania súdu o návrhu na predbežné opatrenie.

Pre rozhodnutie súdu o predbežnom opatrení je rozhodujúci stav v čase vydania rozhodnutia súdu prvého stupňa. Stavom v čase rozhodovania je skutkový a právny stav veci, v ktorej sa má rozhodovať o návrhu na predbežné opatrenie. Skutkový a právny stav veci sa posudzuje podľa náležitosti návrhu vyžadovaných v § 75 ods. 2 O. s. p.. Súd sa vyrovná len s tými okolnosťami, ktoré vyplývajú z návrhu a z použiteľného, spravidla hmotného práva, čo súvisí aj s tým, že účastníci nemusia byť vypočutí a súd nie je povinný vykonávať ani iné dokazovanie. Význam toho, že pre rozhodnutie súdu o predbežnom opatrení je rozhodujúci stav v čase vydania rozhodnutia súdu prvého stupňa je podstatný v prípade odvolania proti uzneseniu, ktorým sa rozhodlo o návrhu na predbežné opatrenie. Odvolací súd za základ svojho rozhodnutia vezme len skutkový stav a právne posúdenie, ktoré tu bolo v čase rozhodovania súdu prvého stupňa. Odvolací súd nemôže prihliadnuť na zmeny právneho stavu veci. Aby súd mohol vyhovieť návrhu na vydanie predbežného opatrenia, musí navrhovateľ osvedčiť aspoň základné skutočnosti umožňujúce prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, ako aj nebezpečenstvo hroziacej ujmy. Okrem toho, navrhované predbežné opatrenie by malo byť primerané zabezpečovaniu nároku a musí byť prípustné. Predbežné rozhodnutie musí mať vzťah k právnemu vzťahu, ktorý je alebo bude predmetom konania vo veci samej. Jeho účelom je dočasná úprava pomerov účastníkov a podmienkou pre jeho vydanie je osvedčenie, že bez okamžitej úpravy právnych pomerov by bolo právo účastníka ohrozené. Z charakteru predbežného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie. Dôkazné bremeno spočíva výlučne na navrhovateľovi predbežného opatrenia a jeho návrh by mal obsahovať všetky náležitosti umožňujúce jeho meritórne vybavenie. Predbežné opatrenie však nemožno vydať iba na základe tvrdení navrhovateľa bez osvedčenia aspoň základných skutočností umožňujúcich prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť dočasná ochrana a bez osvedčenia nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy.

Predbežné opatrenie je jediným možným efektívnym prostriedkom dočasnej ochrany, kým sa vo veci samej s definitívnou platnosťou nevyriešia sporné vzťahy medzi účastníkmi konania.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že k výkonu dobrovoľnej dražby už došlo dňa 31. 10. 2013 a vydražiteľom bytu vo vlastníctve žalobkyne sa stal vydražiteľ (č. I. 37 spisu).

Z obsahu spisu je evidentné, že žalobkyňa sleduje záujem bývať v byte (predmet zálohu) do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Preto za súčasného stavu je dôvodné, aby do času, kým sa nerozhodne o platnosti, či neplatnosti dobrovoľnej dražby trvalo nariadené predbežné opatrenie. Lehotu na podanie žaloby o neplatnosť dobrovoľnej dražby odvolací súd určil 60 dní.

Odvolací súd zastáva názor, že žalobkyňa osvedčila potrebu požadovanej dočasnej úpravy a tou je potreba zabrániť tomu, aby nedošlo zo strany žalovaného v 1.rade, ktorý je záložným veriteľom k ďalšej novej realizácii jeho práva, ktoré mu vyplýva zo zmluvy o zriadení záložného práva, a to spôsobom odporujúcim právu Európskej únie. Vlastníckej právo žalobkyne k bytu tvorí aj obydlie a z toho vyplýva, že v dôsledku konania žalovaného v 1.rade hrozí žalobkyňi vážna ujma.

Žalobkyňa osvedčila, že je potrebné a nevyhnutné zabrániť tomu, a to práve nariadeným predbežným opatrením, aby nedošlo k výkonu záložného práva žalovaným v 1.rade. Inštitút predbežného opatrenia má za svoj cieľ rýchle a pružne riešiť situácie, kedy je potrebný okamžitý zásah súdu, pretože po určitom čase by mohlo dôjsť k ťažko napravitelnému stavu.

Bez akýchkoľvek pochybností teda možno uzavrieť, že vzhľadom účel predbežného opatrenia, ktorým je poskytnúť ochranu ohrozeným alebo porušeným právam sú v prejednávanej veci splnené predpoklady na nariadenie požadovaného predbežného opatrenia. Každý účastník konania si musí byť vedomý, že jeho pomery môže dočasne upraviť inštitút predbežného opatrenia a jeho obsah nemusí byť dokonca v celom rozsahu adekvátny výsledku právoplatného skončeného konania.

Odmietnutie spravodlivosti alebo základného práva v spojitosti s predbežnými opatreniami predpokladá také porušenie, ktoré nie je napravitelné, alebo odstrániteľné procesnými prostriedkami obsiahnutými v Občianskom súdnom poriadku. Takýmto porušením však nemôže byť samo o sebe nariadenie predbežného opatrenia (porovnaj uznesenie Ústavného súdu SR č. 57/200 zo dňa 07. 06. 2000, č. judikátu 57).

Predbežné opatrenie sa dotýka práva na obydlie, ktoré je garantované Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len ESĽP), odvolací súd dáva do pozornosti vybrané rozhodnutia:

„Každopádne garancie, ktoré poskytuje Dohovor o ochrane ľudských práv a slobôd (Dohovor) požadujú, aby zásah do sťažovateľovho práva na rešpektovanie jeho obydliá nebol iba legálny, ale taktiež primeraný podľa ods. 2 čl. 8 k cieľu sledovanému, a to s ohľadom na okolnosti prípadu. Následne, žiadne ustanovenie vnútroštátneho práva by nemalo byť vkladané a aplikované spôsobom nezlučiteľným so záväzkami Chorvátska vyplývajúcimi z Dohovoru (pozri Stanková v. Slovensko, 9.október 2007, rozsudok Paulič v. Chorvátsko z 01. 03. 2010).

Nariadeným predbežným opatrením nedôjde k nevyváženému zásahu do práv žalovaného. Predbežným opatrením sa poskytuje ochrana dočasne a nevznikne nenávratný alebo neobnoviteľný stav. Za stavu, že sa žalobkyňa vo veci samej mieni domáhať neplatnosti dobrovoľnej dražby, boli osvedčené základné skutočnosti umožňujúce prijať záver o pravdepodobnosti nároku žalobkyne, ktorému sa má poskytnúť dočasné ochrana, aby sa v daných právnych vzťahoch medzi účastníkmi nevytvoril nenapravitelný stav. Nariadením predbežného opatrenia nedôjde žiadnym spôsobom k narušeniu práv žalovaného, ktorý naďalej zostáva záložným veriteľom, a preto zásada primeranosti nariadeného predbežného opatrenia je v danom prípade zachovaná.

Pretože predmetné predbežné opatrenie má význam aj napriek vykonanej „dobrovoľnej“ dražbe, ak by súd rozhodol, že dobrovoľná dražba je neplatná, tak by nič nebránilo záložnému veriteľovi opätovne pristúpiť k spochybnenému výkonu záložného práva (§ 151j ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd uznesenie v jeho napadnutých výrokoch (I. a IV.) postupom podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil ako vecne správne a uložil žalobkyni, aby v lehote 60 dní od právoplatnosti uznesenia vo veci samej podala návrh na začatie konania o neplatnosť dobrovoľnej dražby (§ 76 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

O trovách odvolacieho konania súd rozhodol postupom podľa § 224 ods. 1v spojení s § 142 ods. O. s. p.. Úspešná žalobkyňa nežiadala priznať náhradu trov odvolacieho konania a neúspešný žalovaný nemá právo na ich náhradu.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.